

Over de leergang

Locaties De leergang van 8 colleges wordt gegeven op twee locaties en kan dus worden gevolgd in Den Haag (telkens 10.00 – 12.30u) of in Utrecht (telkens 14.00-16.30u)

Data zaterdagen: 28/1; 11/2; 18/2; 4/3; 11/3; 25/3; 1/4; 8/4

Aantal deelnemers Minimaal 12 en maximaal 16 pers

Doelgroep Professionals én belangstellenden WO/HBO – niveau

Kosten € 185,- voor hele cyclus bij inschrijving vóór 15/1/2017 (aandeelnemers DEZINNEN € 10,- korting). Na 15/1: € 200,- voor hele cyclus. Kosten per los college (als er plaats is): € 30,-.

Opgave E: info@dezinnen.nl W: www.dezinnen.nl T: 06 20228973

Over de Docenten

Prof. Dr. André Cloots; Oud hoogleraar Filosofie KU Leuven

Dr. Stijn Latré; wetenschappelijk medewerker Pieter Gielis Centre Universiteit van Antwerpen

Dr. Joeri Schrijvers; wetenschappelijk projectmedewerker KU Leuven en VU Amsterdam

Prof. Dr. Laurens ten Kate; bijzonder Hoogleraar vrijzinnige religiositeit en humanisme Universiteit voor Humanistiek

Prof. Dr. Guido Vanheeswijck; hoogleraar Filosofie Universiteit van Antwerpen

Prof. Dr. Stephan van Erp; hoogleraar Theologie KU Leuven

Dr. Wolter Huttinga; Postdoc onderzoeker Universiteit van Kampen, medewerker Trouw

Prof. Dr. Erik Borgman; hoogleraar Theologie Universiteit van Tilburg

Organisatie DEZINNEN, Juliana van Stolberglaan 154 2595 CL Den Haag

“Met het mysterie mag je nooit ‘klaar’ zijn” aldus Halík. En dat is eigenlijk de fout van atheïsten. “Tegen atheïsten zeg ik niet dat ze geen gelijk hebben, maar dat ze geen geduld hebben. Ik stel dat hun waarheid een incomplete waarheid is.”

Geloven in de (post) moderne samenleving

Met het mysterie
mag je nooit
‘klaar’ zijn

Leergang in 8 colleges

Lange tijd leek in het Westen het tijdperk van de religie voorgoed voorbij door het zich gestaag doorzettend betoverende verhaal van de secularisatie. Wat nog aan religiositeit en dan met name aan christelijk geloof aanwezig was werd binnen de moderniteit gezien als uitdovend restant van een voorbij tijd.

Die visie lijkt een versimpelde samenvatting van ontwikkelingen. Inmiddels blijkt de werkelijkheid complexer, dubbelzinniger en hermetischer. Terwijl de secularisatie doorzet begint deze tegelijk ook haar rafelranden te tonen en lopen filosofen aan tegen de grenzen van de 'immanente kooi' die het rationalisme onafwendbaar lijkt te creëren. Tegelijk lijkt het postmodernisme haar eigen ondermijnende vijanden te scheppen en toont religiositeit zich in diverse gedaanten als een vitale realiteit met een groot vermogen tot creatieve en destructieve adaptaties en transformaties.

Te midden van deze ontwikkelingen zoeken mensen een eigen weg om te gaan, willen ze trouw zijn aan wat ze als wezenlijke vragen, inzichten, ervaringen en intuïties beschouwen en willen ze tegelijk ook volop midden in de moderne tijd staan.

Inleidend college 28 januari **Wat heeft de moderniteit met de godsdienst gedaan?**

> Prof. Dr. André Cloots

Waarom konden mensen 500 jaar geleden zich nauwelijks indenken niet in God te geloven, terwijl vele mensen nu zich nog nauwelijks kunnen indenken van wel in God te geloven? Welke processen liggen daaraan ten grondslag? Die vraag voert ons meteen naar de vraag wat moderniteit eigenlijk is, en wat die voor de godsdienst de dag van vandaag betekent.

Filosofisch blok **11 en 18 februari;** **4 en 11 maart**

Marchel Gauchet: De onttovering van de wereld en de dynamiek van de transcendentie > Dr. Stijn Latré

Volgens Gauchet zijn de onttovering van de wereld en de resulterende secularisatie het gevolg van ontwikkelingen binnen de religie zelf. Met name de joods-christelijke traditie bevat in zich structurele elementen die leiden tot secularisatie. Vanuit Gauchets analyse van de spanning tussen het zichtbare en onzichtbare analyseren we de totstandkoming van onze onttoverde wereld en staan we stil bij de vraag: wat met 'het religieuze' na 'de religie'?

Jean-luc Nancy: Seculariteit begrijpen > Dr. Joeri Schrijvers

We bespreken Nancy's 'deconstructie van het christendom', dat een antwoord poogt te bieden op de vraag: wat met het christendom na het 'dominante' christendom. Nancy poogt een denken van wereld, van zin, en van gemeenschap te bieden dat voortbouwt op de christelijke erfenis. Het denken van Nancy vormt vervolgens uitgangspunt om het denken van o.m. Jean-Luc Marion en Peter Sloterdijk op hoofdlijnen te verkennen.

Richard Kearney: Transcendentie in de seculiere tijd - over vreemdelingen en vluchtelingen > Prof. dr. Laurens ten Kate

Al in de Oudheid was de vreemdeling een ambivalente figuur. Denkers als Jacques Derrida, Jean-Luc Nancy en Richard Kearney hebben deze dubbele status van de vreemdeling nader geanalyseerd. We zijn als moderne mensen vreemdelingen voor elkaar en voor onszelf. Jodendom, christendom en islam maken van de vreemdheid een dragend idee: de mens moet dwalen in den vreemde, daar ligt zijn bestemming. We onderzoeken de sporen en gevolgen van deze secularisering van de vreemde met speciale aandacht voor het werk van Kearney.

Charles Taylor: Wat is secularisatie > Prof. dr. Guido Vanheeswijck

In zijn monumentale werk 'A Secular Age' beantwoordt Taylor de vraag hoe de westerse cultuur vanaf 1500 geleidelijk is gesecculariseerd.

In dit college presenteren we eerst die analyse en vervolgens vergelijken we de analyse van Taylor met die van Gauchet (zie andere college) en gaan we vervolgens na welke mogelijkheden er vandaag voor de religie overblijven.

Theologisch blok **25 maart; 1 en 8 april**

Rowan Williams: Het onuitputtelijke mysterie van de werkelijkheid > Prof. dr. Stephan van Erp

Rowan Williams is de voormalige aartsbischof van Canterbury. Als theoloog schreef hij over uiteenlopende zaken zoals de triniteit, de moderne romanliteratuur, en de geschiedenis van de spiritualiteit. In dit college vormt de biografie van Williams de achtergrond van zijn theologische inzichten. Voor Williams is niet het religieuze of het transcendente, maar de Godsrelatie de enige toegangsweg om in deze tijd te geloven.

John Milbank: Denken voorbij het seculiere > Dr. Wolter Huttinga

John Milbank kan worden gezien als de vader van de Radical Orthodoxy. We verkennen de hoofdlijnen van zijn denken en brengen het waar nodig in verband met verwante theologen als Graham Ward en Catharine Pickstock. Het college zal aandacht geven aan Milbanks analyse van het seculiere van de manier waarop hij er 'voorbij' wil denken, met centrale woorden als participatie, incarnatie, liturgie en kerk.

God als binnenbrekende en vernieuwende kracht > Prof. dr. Erik Borgman

De moderne theologie heeft geprobeerd God te temmen. Naarmate de werkelijkheid meer in de greep van mensen raakte, werd het beeld van een ongrijpbare, alle categorieën doorbrekende God moeilijker plaatsbaar. De laatste decennia zijn de problemen met onze pogingen die wereld te beheersen steeds duidelijker aan het licht gekomen. Dit maakt de verhalen over een God die zich blijft mengen in de gang van de wereld, over Jezus die de gebruikelijke visie op hoog en laag omkeert, en over de Geest die vrij en bevrijdende waait, op een nieuwe manier interessant. Wat kan het betekenen dat hier, waar wij zijn, God bij de mensen woont?